**Stortingets Samferdselskomité**

Oslo,14.10.2026

# Innspill til statsbudsjett 2027 fra FFA, forskningsinstituttene

Vi viser til vår anmodning om å møte i komiteens budsjetthøring og vil med dette kommentere Regjeringens budsjettforslag på Samferdselsdepartementets budsjett, Kap.1301, post 71 og post 72 Norges Forskningsråd, samt på Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet Kap. 1542, post 72.

**Norge må investere mer i forskning og teknologiutvikling for å gå mot lavutslipp og styrket trygghet og konkurransekraft**

«Forsking er viktig for å styrke Noregs konkurransekraft og fornye samfunnet», skriver regjeringen i budsjettforslaget for 2027. Det er lett å være enig i. EU og våre naboland satser på forskning og innovasjon som en nødvendighet for konkurransekraft, energiomstilling og innovasjon. Men i årets budsjettforslag ser vi dessverre ikke de store ambisjonene. Forskning og utvikling får samlet en realnedgang på 1,1% fra 2026 i regjeringens budsjettforslag. Det foreslåtte kronebeløpet som investeres i FoU er det samme i 2027 som i 2026, dvs uten priskompensasjon. Midler omfordeles, direktetildeles til universiteter og øremerkes.

Samtidig står Norge overfor store utfordringer innen samfunnssikkerhet og krevende omstillinger fra petroleumsavhengig økonomi til grønn industri og bærekraftig velferdssystem, øke yrkesdeltakelse og ta i bruk trygge digitale løsninger i alle samfunnsområder. Vi må sikre at retningsvalgene som gjøres og virkemidlene som brukes er fundert på beste kunnskap. Stortinget har et mål om at FoU-bevilgningene i statsbudsjettet skal utgjøre 1% av BNP, men i årets forslag er andelen nede i 0,88% av BNP. Denne utviklingen må snus.

Det koster å investere i forskning, men det er dyrere å la være. I krevende budsjettprioriteringer er forskning og innovasjon et område vi ikke har råd til å kutte.

**Bedre bruk av samfunnets ressurser**

Norge står overfor enda større omstillingsutfordringer enn resten av Europa. Vi trenger trygge, grønne og rettferdige løsninger som utnytter våre konkurransefortrinn og som omstiller transportsektoren, og vi trenger dem raskt. Forskning og innovasjon vil være en forutsetning for å utvikle energi- og nullutslippsteknologi og gjennomgå digital transisjon, og for at norske private og offentlige virksomheter skal kunne bruke sin kapasitet og kompetanse i omstillingen. Det tiåret vi er inne i, blir avgjørende for hvordan livene våre blir i fortsettelsen og for hvilket samfunn vi overlater til kommende generasjoner.

**FFA er fornøyd med følgende i budsjettforslaget:**

- Helårseffekt av de tre viktig forskningssentrene i Transport 2050, som ble etablert etter konkurranse i Forskningsrådet i 2025, og som alle ledes av forskningsinstitutter (TØI, NGI og SINTEF), samt videreføring av Pilot-T (Kap 1410, post 72 Norges Forskningsråd – NTP-formål er gitt en liten økning på 8 MNOK fra 2026).

**Budsjettnøytralt forslag som utløser mer kunnskap og mer effektive løsninger i de store investeringsprosjektene**

Samferdselsdepartementet disponerer store budsjettposter til langsiktige investeringer. Disse investeringene må være bygget på beste kunnskap – ikke bare om dagens, men også framtidens behov og muligheter. Planlegging av store og langsiktige prosjekter innen samferdsel må bygge på solid kunnskapsgrunnlag, men også utvikling og gjennomføring av prosjekter må være kunnskapsbasert – og effekt bør måles og evalueres.

Postboks 5490, Majorstuen 0305 Oslo Tlf 915 46 610 Epost: agnes.landstad@abelia.no

**Vi foreslår derfor følgende:**

- Innfør krav om forskning og evaluering i de største investeringene innen transportsektoren, vei og bane (Kap. 1320, Kap. 1321, Kap. 1352 mv). Innfør krav til Samferdselsdepartementets store investeringer (budsjettert kostnad over 1 mrd. kr) om å sette av en gitt promille av totalbudsjettet til forskning og evaluering i prosjektene for å sikre at en dekker kunnskapsbehov, tar i bruk beste kunnskap i løsningsvalg og utvikler ny teknologi og kunnskap mot lavutslippsamfunn underveis i prosjektet. Eksempler på kunnskapsbehov kan være innen demografi og befolkningspreferanser, mobilitetssystemer i byområder, beredskap, klimagassutslipp og klimaendringer, natur- og arealbruk, teknologi og materialbruk, geoteknikk osv. Slik kunnskap er nødvendig for å kunne ta kunnskapsbaserte beslutninger med langsiktige konsekvenser. Ved å integrere forskning i store investeringer vil ny kunnskap utvikles og tas raskt i bruk i prosjektet, og gjennom følgeforskning tas kunnskapen fra offentlig finansierte prosjekter med til andre offentlige prosjekter gjennom publisering og samarbeid.

  Tiltaket bør gjelde for alle statlige eller statlig eide (> 50 %) byggherrer/etater (Vegvesenet, Bane NOR, Nye Veier, Statsbygg etc). Tiltaket forutsetter at virksomhetene henter inn igjen minimum samme beløp som FoU-investeringen i det enkelte prosjekt i reduserte investerings- og driftskostnader. Tiltaket har derfor ingen budsjettkonsekvenser.

**FFA foreslår at Stortinget styrker budsjettet på følgende område:**

- Kap.1410, post 72 Norges Forskningsråd styrkes med minimum 12 MNOK for å forsterke Samferdselsdepartementets investering i anvendt transportforskning for at Norge skal nå målet om å bli lavutslippsamfunn innen 2050.

Vennlig hilsen

*Agnes Landstad*
Daglig leder FFA

---

*Forskningsinstituttenes Fellesarena organiserer 33 selvstendige non-profit forskningsinstitutter og -konsern som fyller kriteriene for grunnfinansiering fra sektordepartementene via Forskningsrådet. De utgjør til sammen 7200 årsverk og 12 mrd kr i årlig omsetning, hvorav 1,4 mrd kr fra utlandet. Samfunnsoppdraget krever at instituttene skal bidra med forskning av høy kvalitet og relevans til anvendelse i næringsliv, forvaltning og i samfunnet for øvrig. Norge har i sin instituttsektor et velfungerende apparat for anvendt, tverrfaglig og målrettet forskning og problemløsning som bidrar til konkurransekraft, innovasjonsevne og omstilling i næringsliv og offentlig sektor.*